

Pietari 300 vuotta -kirjoituskilpailun voittajat valittu

Pietari-Seura r.y. julisti kaikille avoimen kirjoituskilpailun Pietari 300 vuotta. Kilpailussa oli kaksi sarjaa: yleinen ja koululaisten sarja. Kirjoitusten muoto ja laji ilmoitettiin vapaaksi, ainoastaan puhtaasti kaunokirjalliset tekstit suljettiin pois kilpailusta.

Palkintoraadin muodostivat Helsingin yliopiston venäläisen kirjallisuuden professori Pekka Pesonen puheenjohtajana, Helsingin yliopiston Venäjän tutkimuksen professori Timo Vihavainen, Opetushallituksen Suomi-Venäjä-ohjelman vastaava Eila Räisä ja Pietari-Seuran puheenjohtaja. Raadin sihteerinä toimi FL Elina Kahla.

Kirjoituksia saapui yhteensä 55, niistä 8 koululaissarjaan. Määrä oli ehkä hieman odotettua pienempi, mutta parhaiden kirjoitusten taso ja kaikkien kirjoitusten laaja laji- ja kirjoittajakirjo olivat positiivisia yllätyksiä. Myös tekninen toteutustapa oli äärimmäisen vaihteleva: tekstin käsittelyn kaikkia mahdollisuuksia hyväksikäyttäneistä, kuvitettua, lähes painovalmiista tuotteista vanhalla kirjoituskoneella ja käsin kirjoitettuihin liuskoihin, lippusiin ja lappusiin, joista eräät olivat ilmeisesti kirjoittajan epäroivässä nyrkissä rypistyneet ja hionneet ennen kuin olivat positiivisesti päättyneet.

Tekninen toteutus ei kuitenkaan millään lailla vaikuttanut raadin päätöksiin. Suurin osa kirjoittajista oli ottanut lähtökohdakseen ”oman Pietarinsa” joko keskittymällä puhtaasti omiin kokemuksiinsa tai yhdistämällä omaa ja luettua. Omakohtaisen panoksen osuus oli ilahduttavan suuri. Monet kirjoittivat muistoistaan: omista tai sukulaistensa pietari-

laisista juurista, opiskeluaajoista Pietarissa, sekä joko ainutkertaisista tai kymmeniä kertoja tehdyistä turistimatkoista. Muistot kattoivat lähes sadan vuoden kirjon, suurin osa ajoittui kuitenkin joko 1960- tai 70-luvulle tai aivan nykypäiviin.

Pietarin kulttuuri on suurimmalle osalle kirjoittajista kaupungin keskeisin osa. Sen arkkitehtuuria, rakennuksia, Neva-jokea ja kanavia kuvataan sekä tarkkojen, hankittujen tietojen että omakohtaisten muistojen pohjalta. Venäläinen kirjallisuus – sekä kirjailijat että heidän henkilöhahmonsensa – ovat monille kirjoittajista tärkein ja monipuolisin avain kaupungin perimmäiseen olemukseen. Musiikkimuistot ja –kokemukset ovat unohtumattomia monille kirjoittajista. Baletti on pietarilaisen kulttuurin rakkain ja tärkein elementti useammallekin Pietarin kävijälle, ennen muuta ehkä hiukan yllättäenkin kilpailuun osallistuneista kaikkein nuorimmille. Kirjoittajien joukossa oli useampia tulevia ballerinoita tai sellaisen urasta haaveilevia. Kulttuurikuvat ja -muistot eivät liity vain korkeakulttuuriin. Rock-musiikki oli useammallekin kirjoittajille avain nyky-Pietarin todellisuuteen, joidenkin kirjoittajien Pietari on avautunut klubien ja kapakoiden hämyssä. Parhaista kuvauksista olisi saanut pienen oppaan nyky-Pietarin *must*-paikkoihin. Kulttuuriaiheissa kirjoituksissa saattoi havaita kaksi yleistä heikkoutta: joko korukielisen tyhjän hymistelyn tai ylivauhdikkuutta tavoittelevan kielellisen kompuroinnin.

Suurin osa kirjoituksista voitaisiin luokitella esseiksi. Esse on tavattoman vaativa laji. Pal-

kinnoille pääsivät vain sen todelliset taitajat, joita kirjoittajien joukossa oli muutama.

Varsinaisia tutkielmia kirjoitusten joukossa oli vähän. Yleiseen sarjaan lähetetyistä yksikään ei ollut kovin persoonallinen eikä perusteellinenkaan. Parhaimman raati hylkäsi, koska se osoittautui jo aiemmin julkaistuksi. Lukiosarjassa sen sijaan palkittiin erittäin ansiokas tutkielma Lenin-gradin piirityksestä.

Kaikki kirjoittajat eivät kuvanneet vain omia muistojaan. Jotkut tarttuivat rohkeasti historiallisiin hahmoihin tai oman sukunsa ja lähipiirinsä Pietarin kävijöihin ja kokijoihin. Kiinnostavin ja parhain näistä kirjoituksista pääsikin palkinnoille.

Päivänpoliittisiin kysymyksiin kirjoituksissa puututtiin vähän. Yhtään sotamuisteloja ei ollut mukana, mutta eipä kukaan puuttunut tämän päivän kuumiin kysymyksiinkään. Sen sijaan pietarilainen arkipäivä on monissa kirjoituksissa konkreettisesti läsnä, parhaimmissa omat kokemukset laajenevat tarkkanäköiseksi ja vivahteikkaiksi pohdinnoiksi Venäjän kehityksestä, propagandan ja todellisuuden, valtiovalan ja pienen ihmisen suhteista, arkipäivän karusta todellisuudesta. Kaikkien kirjoitusten perussävy on positiivinen, kiinnostusta ja rakkautta kuvauskohteeseensa osoittava, se ei kuitenkaan merkitse kriittisyyden puutetta. Niin neuvostotodellisuuden kuin viime vuosien markkinatalouteen kurottava muuttuva Pietari tulevat monin tavoin ja monin havainnollisin esimerkein kuvatuksi. Esimerkit eivät aina todellakaan ole kovin mairittelevia. Parhaimmillaan ne ovat konkreettisia: kirjoittajien joukossa oli useita liike-elämässä Pietari-kokemuksensa hankkineita.

Parhaat kirjoitukset erottuivat

melko selvästi. Raati pyrki painottamaan ratkaisuisiaan sekä kirjoitusten omakohtaisuutta ja omaperäisyyttä, lopulliseen ratkaisuun vaikutti myös ilmaisen kyykykyys. Voittaja-ratkaisu oli yksimielinen, seuraavista sijoista käytiin jonkin verran keskustelua, lopputulokseen vaikutti myös pyrkimys palkita teemoiltaan ja ilmaisultaan erilaisia kirjoituksia.

Kirjoituksia saapui yhteensä 55. Palkitut kirjoitukset ja kirjoittajat ovat seuraavat:

Yleinen sarja:

I palkinto 1000 euroa

Kirje J.A.Brodskille, Timo-Pekka Veijonen

II palkinto 700 euroa

Kerjäläispojasta Pietarin suurimaksi suutariksi, Heino Häyrinen

III palkinto 400 euroa

Gateway-Pietari, Mikko Tawast

Lisäksi päätettiin varata mahdollisuus julkaista seuraavat kirjoitukset jotka jakoivat neljännen sijan:

Elämää toisaalla, Pentti Stranius
Viha-rakkauskirjeitä päivänsankarille, Anna Laine

Nousevat sillat, Jouni Kokkonen
Ikuisuus haisee naftalle, Kari Tikka

Minun Pietarini, Eila Kilpelä

Koulusarjat:

Pietari kymmenen tuntemaani vuotta, Niko Vähäkuopus (9 lk)
Sankarikaupunki nimeltään Leningrad, Teemu Metsäpelto (lukio)

Itälaajentumisen haasteet Baltiassa

Suomen Pankin Siirtymätalouksen tutkimuslaitos järjesti Baltian maita ja niiden tulevaa EU-jäsenyyttä käsittelevän yleisöseminaarin 18.11.2002 Säätytalolla Helsingissä. Seminaarissa keskusteltiin itälaajenemisen haasteista ja mahdollisuuksista niin EU:n, hakijamaiden kuin yritystenkin kannalta. Lisäksi tarkasteltiin Baltian maiden taloustilannetta verrattuna EU-maihin. Ajankohdittain teema oli houkuteluttu paikalle monilukuisen joukon paitsi tutkijoita ja virkamiehiä, myös ilahduttavan paljon yritysedustajia.

Seminaarin avasi pankinjohtaja Sinikka Salo Suomen Pankista puheenvuorollaan EU:n integraatiosta ja itälaajentumisen haasteista sekä uusien jäsenmaiden että EU:n kannalta. EU:n osalta haasteet koskevat ennen kaikkea sisäistä päätöksentekoa ja sen uudistamista siten, että suuremmassa ja heterogeenisemmassa EU:ssa päätöksenteko on tehokasta ja demokraattista. Uusien jäsenmaiden kannalta tärkeämpi haaste liittyy niiden instituutioihin ja lainsäädännön toimeenpääntöön. Salo kiitteli Baltian maiden johdonmukaista politiikkaa hyvän ympäristön luomisesta taloudelliselle toiminnalle. Hallitusten vaihdoksista huolimatta talouspolitiikka, lainsäädäntö ja instituutioiden kehittäminen on jatkunut pitkäjänteisesti. Vaikka oman valutan käyttöönotto sujui kaikissa Baltian maissa mallikkaasti, Salo hieman jarrutteli Baltian maiden intoa liittyä Euroopan rahaliittoon. Inflaatiokriteerin ohella etenkin julkisen sektorin pysyvää vakautta koskevan kriteerin täyttämiseen liittyy haasteita, sillä kaikkia siirtymätalouden rakennemuutoksia ei ole vielä täysin viety loppuun. Myös

EU:n jäsenyys itsessään aiheuttaa lisäkustannuksia.

Viron valtionkanslian EU-integraatiotoimiston johtaja Henrik Hololein mukaan Viron EU-jäsenyysneuvottelut ovat edenneet hyvin ja Viro on saanut komission vuosiarvioinneissa hyvät arvostukset. Vaikeimmat neuvottelukohdat ovat olleet energiasektoria, maataloutta ja verotusta koskevat kysymykset. Muun muassa yritysten uudelleen sijoitetun voiton verovapautta vastustettiin EU:n puolelta pitkään. Hololei pohdiskeli myös Viron tulevaisuuden näkymiä mm. julkisen sektorin roolin kannalta. Hänen mukaansa Viron on nyt aika miettiä säilyttääkö se entisen liberaalisen linjansa vai pyrkiikö se lähemmäs pohjoismaista hyvinvointivaltiota. Seminaarin kahvitauolla käydyissä keskusteluissa Hololei esitti kiinnostavan näkemyksen Virossa Suomen kilpailijana EU-jäsenyyden jälkeen. Hänen mukaansa esimerkiksi palveluiden, transitokuljetusten ja tiettyjen käsityötä vaativien teollisuudenalojen osalta Viro tulee olemaan hyvin kilpailukykyinen. Tähän näkemykseen yhtyi ainakin jossain määrin myös seminaarin toisella jaksolla puhunut tutkija Ville Kaitila ETLAsta. Itälaajenemisen myötä kaupanesteet tulevat entisestään alenemaan ja kilpailu kiristymään. Vaikutukset tulevat kuitenkin olemaan hyvin toimialakohtaisia. Kaitilan mukaan kilpailu tulee Suomessa kiristymään lähinnä rakennus- ja kuljetussektorilla sekä mahdollisesti elintarvikektorilla.

Lähetystöneuvos Soili Mäkeläinen-Buhanist Ulkoasiainministeriöstä jatkoi neuvottelutilanteen teemaa käymällä läpi kunkin Baltian maan kohdalla ongelmallisimpia kysymyksiä. EU:n tarjoamat